

Відбір команди України
на XIV Міжнародну олімпіаду з лінгвістики

Тур перший із двох, 16 квітня 2016 р.

Максимальна оцінка за кожну з п'яти задач — 20 балів

Час виконання роботи — 5 годин

 ling.org.ua

1. Чукотська мова

Дано іменники та прикметники чукотської мови, а також утворені з допомогою них складні слова у формі називного відмінка множини:

nəturqin	новий	čewarokonet	сірі коні
nəčewaroqen	сірий	korgəwerot	веселі нерки
nəkorgəqen	веселий	čewaronelat	сірі качки
nəgətliqin	прожерливий	gərkiwirut	жваві нерки
konekon	кінь	gətlanelat	прожерливі качки
jeqajeq	ніс	čelgəjeqat	червоні носи
qujwiqij	льодовик	gərkekonet	жваві коні
wiruwir	нерка	turqujwit	нові льодовики
milgəmil	сірник	čelgəwerot	червоні нерки
		gətlinučut	прожерливі оселедці
		torkonet	нові коні

Завдання 1. Перекладіть українською:

korgəkonet tornelat turwirut gərkenelat čewaromelgət

Завдання 2. Перекладіть чукотською мовою:

качка оселедець жвавий червоний червоні коні веселі качки
сірі оселедці прожерливі коні нові сірники

Примітка. Чукотська мова — одна з чукотсько-камчатських мов. Нею розмовляє кілька тисяч людей на півострові Чукотка (Росія). В записі цієї мови літера *j* читається приблизно як українське *й*, *č* — як українське *ч*, *q* — особливий приголосний, *ə* — особливий дуже короткий голосний чукотської мови; *нёрка* — далекосхідна промислова риба.

2. Науатль

Дано речення мови науатль та їхні переклади українською мовою:

1	nimitztlazohtla	я кохаю тебе
2	tikmaka in āmoxтли	ти даєш йому книгу
3	nitlahtoа	я кажу щось
4	kātlitia in kuauxhīnki in pochtekatl	купець змушує тесляра пити; тесляр змушує купця пити
5	titzāhtzi	ти кричиш
6	niki in ātōlli	я п'ю атоль
7	tikuīka	ти співаєш
8	tinēchtlakāhuilia	ти залишаєш щось для мене
9	kochi in tizītl	цілитель спить
10	niknekiltia in kuauxhīnki in āmoxтли	я змушую тесляра хотіти книгу
11	mitztēhuītekilia	він б'є тебе для когось; він б'є когось для тебе
12	kēhua in kikatl	він співає пісню
13	niktlalhuia in zihuātl	я кажу щось жінці
14	tiktēkāhualtia in oktli	ти змушуєш когось залишити вино
15	ātli	він п'є
16	tlachīhua in pochtekatl	купець робить щось
17	tēhuetzītia in zihuātl	жінка змушує когось упасти

Завдання 1. Перекладіть українською мовою в усі можливі способи:

18	tiktazohtlaltia in zihuātl in kuauxhīnki	21	nikēhuilia in kikatl in tizītl
19	nēchtzāhtzītia	22	nikneki in ātōlli
20	tikhuīteki	23	mitztlakāhualtia

Завдання 2. Перекладіть мовою науатль:

24	він змушує мене робити атоль	27	я співаю щось
25	ти робиш вино для когось	28	я падаю
26	цілитель змушує тебе спати		

Примітка. Класичний науатль був мовою імперії ацтеків у Мексиці. Речення мовою науатль дано у спрощеній орфографії. Сполучення літер *ch*, *hu*, *ku*, *tl*, *tz*, *uh* позначають приголосні звуки. Риска над голосною позначає її довготу. Атоль — гарячий напій з кукурудзяного крохмалю.

3. Китайська мова — 1

Дано слова мандаринською китайською, записані в системі пін'їнь, та їхні переклади українською у переплутаному порядку:

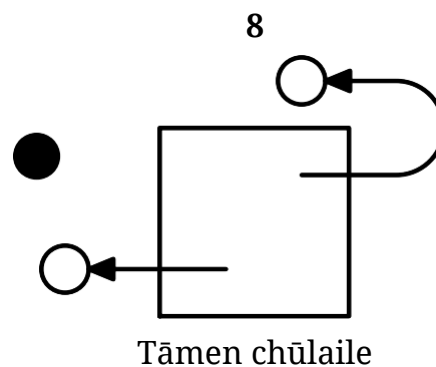
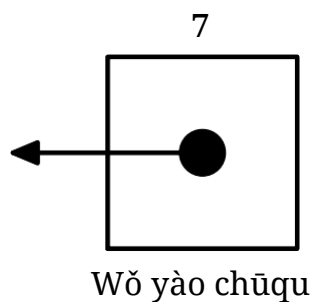
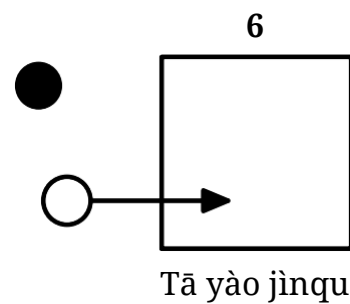
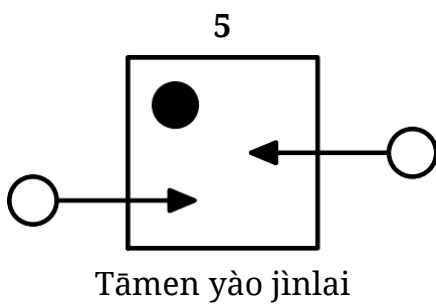
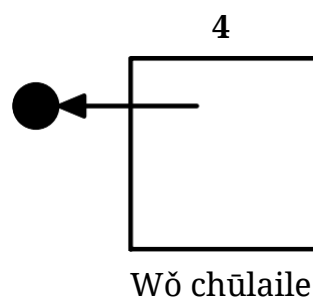
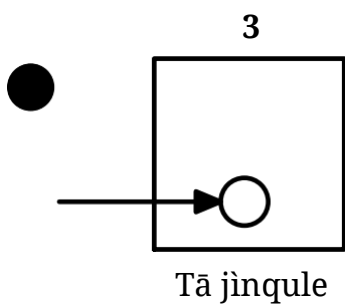
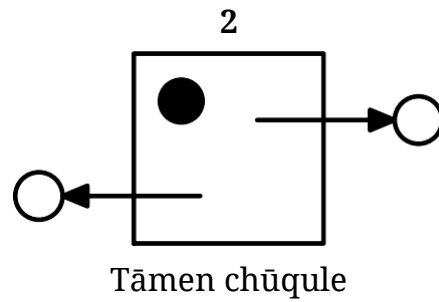
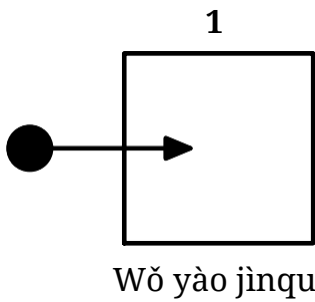
xìngmíng	знаменитість
nǚwáng	новий ієрогліф
rénmíng	незнайомець
míngrén	англійська мова
shēngzì	Англія
wángguó	король
yīngguó	дочка
guówáng	королева
shēngrén	повне ім'я
nǚér	королівство
yīngwén	ім'я людини

Завдання. Відновіть відповідності. Якщо ви вважаєте, що може існувати більш ніж один варіант відповідностей китайських слів українським, вкажіть, який з них вам здається найбільш правдоподібним і чому.

Примітка. Мандаринська китайська — найбільш крупна з китайських мов (біля 850 мільйонів носіїв). Належить до сино-тибетської мовної родини. Пін'їнь — загальноприйнята система романізації для китайської мови. Діакритики над голосними позначають тони.

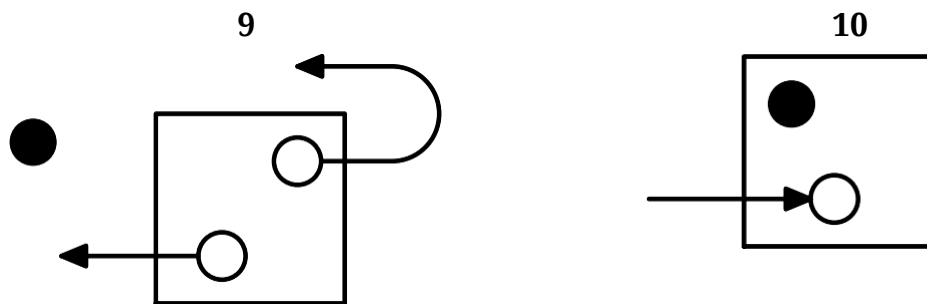
4. Китайська мова — 2

Нижче наводимо умовні схеми певних ситуацій і відповідні китайські фрази (у латинській транскрипції), що описують ці ситуації:

Крім того, відомо, що по-китайськи 'wǒmen' означає *ми*, а 'nǐ' — *ти*.

Завдання 1. Наведіть китайські фрази, що описують такі ситуації:

Завдання 2. Чи можна сказати по-китайськи 'wǒ yào jìnlái'? Якщо так, то як перекласти цю фразу українською; якщо ні, то чому?

Завдання 3. Визначте, як можуть перекладатися китайською такі фрази:

- *Увійдіть!* (у відповідь на стукіт у двері);
- *Вийди геть!* (учитель — учню, що провинився).

5. Латвійська мова

Дано словосполучення латвійською мовою та їхні переклади українською. Деякі латвійські та українські слова пропущено:

augsts ozols	високий дуб
vecs grāmatu veikals	старий книжковий магазин
veca meža	старого лісу
stikla galds	скляний стіл
bruņinieka cimds	лицарська рукавиця
sudraba ābols	срібне яблуко
autora teksts	авторський текст
operāciju galds	операційний стіл
pretīgu piena ēdienu	гидких молочних страв
labs institūts	хороший інститут
laba bērnu ārsta	хорошого дитячого лікаря
grāmatu veikala	(1) (2)
(3) kolektīvs	авторський колектив
(4) turnīrs	лицарський турнір
pretīgs (5)	(6) дитина
balts (7)	біле срібло
(8) zara	дубової гілки
(9) (10)	дубовий ліс
(11) ārstu	інститутських лікарів

Завдання. Відновіть 11 пропущених слів. Якщо в якихось випадках ви вважаєте, що це можна зробити у кілька способів, вкажіть їх усі.

Примітка. Латвійська — балтійська індоевропейська мова, якою розмовляють близько 1,5 мільйона людей (більшість із них — жителі Латвії). Літера *s* читається приблизно як українське *ц*, *ž* — як *ж*, *ņ* — як *нь*; риска над голосною позначає довготу.